

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

De Personis Ecclesiasticis, Earumque statu, Dignitate, munere, &
Immunitate

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 7. De Custode.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61816)

modiam prævidet, atque instruit: psallendi, & orandi modum ipse committit, silentium indicit, risus cohibet, & colloquia: curat etiam, ne quis in psallendo nimium festinet, vel tardet, ne versus alter ante alterius finem inchoetur: ipse cappas & sceptrum partitur, aliaque id genus exequitur. *Azor II. l. 3. cap. 22. Navar. in c. si quando de Reser. Exceptione 1. n. 3.*

IV. Absente Archidiacono, ubi moris, eius loco ordinat, quæ ad sacra pertinent: clericorum delicta punit, quos emendare non potest, eorum excessus ad episcopum defert. Substitutum habere potest, qui Succentor appellari solet. Hic in Germaniâ nostrâ pondus diei, & æstum porta pro quo Cantor seu Primicerius præbendam, & fructus habet. *Ostiens. in sum. h. t. Barb. de Canonis pag. 46. Vallens l. 1. Tit. 25.*

V. Vtrum dignitas sit, merito dubitari potest. Iurisdicção sanè, quam habet, non videtur excedere didascalici & directoris munus, qui pueros informat, & castigat. Nihilominus dignitatem esse, & quidem de primariis unam saltem in Hispaniâ, si non juris dispositione, saltem ex consuetudine affirmat *Valenzul. apud Barbosam c. 9. n. 13. Card. Tuschus concl. 650. Azor II. l. 3. c. 16. q. 3.* dignitate præditum esse, ubique locorum asserit *Manriquez quest. 30. num. 3.* In aliquibus ecclesijs fuisse dignitatem *Greg. Tholos. refert. l. 2. tit. 9. num. 5. allegans c. cum accessissent. de constitutionib. ubi Capituli Tullensis communi consensu statutum allegatur, ne in posterum Primiceriatus dignitas in ecclesia sua sit. Quod statutum ab Innocentio III approbatur. Adde, quod in Ecclesia Archiepiscopali Moguntina Cantor seu*

Primicerius inter solennia Missarum infusa utitur, quod illi privilegium cum Præposito & Decano commune. *Nic. Serarius l. 1. hist. Mog. c. 18. V. Layman. l. 4. Tr. 2. c. 4. n. 4.* Unde colligitur memoria dignum esse illud, quod Canisius indicat *l. 2. Institut. c. 21. c. fin.* Dignitatum ecclesiasticarum nomina aliter atque aliter usurpari pro varietate locorum, & consuetudinum; à quibus nihil mirum est, si legibus scriptis & juri communi derogetur. *l. de quib. ff. De leg. c. ult. eod. V. quæ diximus in Prolegom. §. 9. n. 15.*

§. VII.

De Thesaurario & Custode.

I. Thesaurius Cimeliarcha nominatur à Iustiniano in *l. ult. §. ult. c. de bo. aucto Ind. possid.* id est, rerum pretiosarum cultos, seu asservator: propter quam rerum sacrarum custodiam olim Thesaurarius nullam dignitatem, neque beneficium, sed officium duntaxat ecclesiasticum habebat, teste *Rebuffo in Praxi benef. 11. Saculare beneficium quotuplex num. 9.* At progressu temporis ex consuetudine, & omnium ferè ecclesiarum statutis inter dignitates numerari cœpit. *Abb. in c. de multa nn. 23. V. secus de præbend.* Alicubi saccularium dici affirmat *Azor l. 3. cap. 16. Q. 5.* à parvo sacco, quem deferret ad pecuniam inibi reponendam. *Moscon. l. 1. par. 1. cap. 16.* Quomodo à quæstore, seu Camerlengo differat, non est arduum discernere. *V. Anto. Peregrin. de iure fisci. l. 6. tit. 3.*

II. Esse dignitatem aliqui apud *Barbosam pag. 44.* probant. *Primò* ex collationibus tam Apostolica, quam ordinaria aucto-

M ritate

ritate festis illa tanquam tertia dignitate. *Secundo* ex declaratione Capituli, visione Bullæ, electionis Thesaurariæ, & aliis iuribus in protocollo Capituli existentibus quæ indicant, esse tertiam dignitatem post Pontificalem. *Tertio* ex pluribus actibus & functionibus capitularibus, videlicet, convocacione Capituli in absentia obtinentium majores dignitates. *Quarto* resultat probatio communis reputationis nedum capituli, quod se congregavit mandato Thesaurarij ut illius præsidis in absentia maiorum dignitatum, sed omniam quoque aliorum, à quibus pro Dignitate agnoscitur. Adde, quòd inter Ecclesiæ columnas numeratur in c. 2. *hos it. V. Cucchum. l. 1. Inst. p. 133.*

III. Ex dictis patet Custodem à Thesaurario nihil, aut parum distare. Si diversum facimus, Thesaurarij substitutus erit *cap. 2. de off. Const.* Attamen quia diversi in jure tituli sunt, diversum munus esse agnoscamus. Certè in hac Germaniæ plaga in ecclesiis Cathedralibus Custos inter Prælatos numeratur, cui Sacrista subest, & quem designare voluerit, subcustos. Officium illius *l. 1. Decretalium tit. 27.* describitur. *ex conc. Toletani actis.* Custos sollicitus esse debet ne omni ornamento ecclesiæ, & luminariis sive incenso, nec non panem, & vinum omni tempore præparatum ad missam habere debet, & per singulas horas Canonicas, signum ex consono Archidiaconi sonare, & omnes oblationes, seu elemosynas, seu decimas inter Fratres dividat *Et paucis interiectis.* Hi tres, Archidiaconus, Archipresbyter, & Custos simul iuncti uno animo providere agant, & perfecte: & non sit invidia, neque zelus inter illos.

§. VIII.

De Scholastico.

I. **Q**uemadmodum Schola ecclesiis Cathedralibus, & Seminarium adolescentum Clericorum, ita Scholasticus necessarius est. Hinc olim sollicitè quærebatur, qui iuniores doceret latinè legere, scribere, loqui, cantare, & quæ ad officium divinum pertinent, recitare. Is verò Magister Scholæ, Scholasticus appellabatur. *In c. Vt nostrum de off. Archid. Cancellarius* nuncupatur: propter similitudinem, quam cum Præfecto scriniorum gerit, cuius præcipuum munus est, publicas scripturas concinnare, & conservare. *Buda. & Hostomani.*

II. Modum constituendi Scholasticum præscribit *Conc. Trid. Sess. 28 c. 18. nu. 32.* Deinde, *inquit*, ut minori impensa hujusmodi Scholis constituendis provideatur, statuit sancta Synodus, ut episcopi, Archiepiscopi &c. Scholasterias obtinentes, & alios, quibus est lectionis vel doctrinæ munus annexum ad docendum per se ipsos, si idonei sunt, alioqui per idoneos substitutos ab eisdem Scholasticis eligendos, & ab Ordinariis approbandos etiam per subtractionem fructuum cogant, & compellant. Quod si episcopi iudicio digni non fuerint, alium qui dignus sit, nominent, omni appellatione remota: quod si neglexerint, episcopus ipse deputer. Iam qualitates attende, quæ à *Concilio Trident.* præscribuntur.

III. De cætero (ait *Conc. Tr.*) officia vel dignitates illæ quæ Scholasteriæ dicuntur, non nisi Doctoribus, vel Magistris.